

ЖІНКА У ЗОНІ

Ніч. Чорна, як удовине поле. Інна знала, що Галина Михайлівна Гончаренко зі Страхолісся. Чергувала в гаражі саме тої першої судної ночі 26 квітня. Перша жінка в автотранспортному підприємстві (АТП, як кажуть) з 1975 року. Тоді на двадцять вісім мужчин-водіїв було всього десять машин, це потім уже триста тридцять - немале хазяйство, а вона з перших коліс у одній особі й прибиральниці, й комірниця, а згодом і змінний диспетчер.

Інна згадувала її, стоячи в їдальні у черзі з підносом, зі звичним талоном на обід, за форматом подібним до трамвайного, де на місці для штампа значилося не вельми вигадливе наймення годувальника: "ПО КОМБІНАТ", - гроші у зоні "не ходили". Серія, номер талон "на получение разового питания" - "безцінного", бо під словом "стоимость" були незаповнені прочерки - руб. - коп. 21 мая 1988 г. Уперше вона тут обідала в день преси, і все їй було тоді надивовижу: і богатирська кількість м'яса в порціях, і кількість рідини, що пропонувалася "на раз": компот, кава з молоком, сік.

Здумалося раптом, як Льоха, водій з прип'ятських, витираючи піт з чола, ніби вибачаючись перед жінкою за цю свою слабину, згадував евакуацію і літо вісімдесят шостого, коли вже доводилося возити персонал ЧАЕС на вахту у засвинцьованих "катафалках".

- Тепер що - гуляй з вітерцем! А тоді, уявляєш, ЛАЗ. Це 10-18 тонн, спека, і в автобусі вікна задрасні, температура 60-70. Дехто ви-

ходив - свідомість втрачав. Нас було два десятки шоферів, напиться не могли - море б випили! - на день по двадцять пляшок води на брата, і мало було, віриш?! Як тільки серце не тріснуло? Я по шість разів за зміну перевдягався - мокрий ганяв, як хлющ, рубця сухого на мені не було. А в повітрі було 1700 мілірентген, чесно кажу, спитай, кого хочеш.

Галина Михайлівна - бідова жінка, що їй зазвичай командувати навіть таким невоскочуваним чоловіцтвом, як водії, дивилася тоді ніби крізь Інну, вже вкотре, мабуть, викликаючи в пам'яті ту ніч. А в погляді її, зосередженому, якомусь немов відсутньому, читалася недовіра людини, яка з подивом слухає свою ж таки мову - невже це справді було, і я у самої смерті в свідках стояла:

- Чергували з механіком удвох, чую в повітрі гуркіт якийсь, кажу механіку: "Міш, гроза буде!" А він мені: "Та ні! Мотоцикл проїхав..." Потім уже водій Омельчук розповів, яка то "гроза" була... Стояли, каже, біля відділу устаткування, чекали зміну, коли - мати рідна! - гриб чорний на тлі вогню, і уламки летять від блока метрів на сто - й по даху автобуса. Ну, думаю, каже, гаплик хлопцям, холера!..

Інна ніби плівку прокручувала, вивіряла інтонації, вслухалася в почуте знову й знов. Вона відзначила, що Галина Михайлівна була напружена, мовби так само, як тоді, у бойовій готовності до дії, до будь-якої найстрашнішої несподіванки. Згадувала, що на ранок двадцять шостого пригналися вже дев'яносто водіїв, хоч викликали вночі лише тридцятьох.

- Так вийшло, що аварійний виклик "А3-4" не спрацював, але я вже поставила автобуси у готовність. І, знаєте, першим уже через три хвилини прибіг Лож-

карьов - посадили його на "швидку". Дісталосся їм, бідним. Єрмалковський розповідав: "Везем, - каже, - до медсанчастини когось, коли ж стоп, машина, зупиняйся, блювота така - світу не видно. Медсестра ходила з банкою, спирт наливала у мензурки водіям "швидкої". А директор ЧАЕС? Подзвонив, аякже. Хвилин через п'ятнадцять - двадцять, як усе почалося. Потрібні, каже, легкові, що будуть їхати на Київ... А потім, значить, вивели нас із зони - усіх жінок до сорока років. Такий наказ був. Я двадцять дев'ятого приїжджала, назад просилася - не взяли... А нас же тридцятого квітня усього двадцять двоє лишилося з трьохсот паркових та ще сім водіїв "швидкої"..."

Інна пам'ятає, як раз у раз виступали слези у виразних, гарних очах цієї милої жінки. Видно з усього, вона любила свою роботу, чоловічий колектив, де всякого бувало, а проте справжньої крутої правди їхньої не лякалася, як і ненормованої лексики, до якої була глуха, немов до неї ніщо брудне зроду-звіку не приставало. А мабуть, і відповісти їм, дати відкоша могла, інакше б тут не працювала, подумала тоді Інна. Така слово скаже - як гвіздком прибі'є.

- З двадцять першого травня довелось нам з Калістратовичем і Гонтарем з восьмої ранку вже в Іловниці все спочатку починати. - Замислилися, певно, пригадався їй той початок її трудовий в АТП тринадцять років тому. Тільки тоді двадцять вісім чоловік було на десять машин, а тут лишилося двоє на десять.

Ірина ЧЕБУШТАНОВА - провідний інженер бюро координації міжнародних проектів ЧДІНТЦ МД.

Немов на порожньому місці опинилася, усе починай з нуля!

Так мимоволі вона призвичаїлася до нехитрої арифметики під час "фронтоних передислокацій". І знову путівки, маршрути... тільки машини тепер вона називала по-материнськи - "броніками"... Оті десять броньованих автобусів, од пекельної чорнобильської "сауни" в яких жінка з персоналу АЕС знепритомніла, як та перша сосна, що найближче до четвертого блоку з заходу.

- Усі машини, що були в парку, так і лишилися там... - Це жалісливе зітхання її за державним, як за своїм, чомусь особливо запам'яталося Інні.

Вайлуватий, опецькуватий вахтовик досить безцеремонно обійшов Інну у черзі зі своїм порожнім підносом:

- Ну, ти, краля, постій-помрій іще, поки їсти захочеш. А мені ніколи - Труба зов'явот!..

Черга зареготала.

- Пусті, пусті його! У нього все згорає за мент, згорить, що не з'їсть: хоч індик, хоч кабан, - бач, аж шкура на ньому горить!

Інна знітилася, швиденько набрала на піднос, що трапило під руку з їдла й питва, і пішла між столиками всліпу, розгублено, короткозоро зиркаючи крізь скельця окулярів, де б сісти, поки невідь-звідки мов вирос перед нею Ігор. Узяв з її рук піднос і, як маленьку, повів на вільне місце біля вікна... Вона вперше за два тижні глянула на нього майже розчулено.

(Продовження.)

Початок у № 45-64, 67-76 ц.р.)

(Далі буде).